

bredt når den først brukes i ubetentksomhet eller ondsinnethet, og de som rammes først er gjerne de som allerede er mobbeofre pga mangel på oppdatert klesdrakt, mobiltelefon etc. Situasjonen blir ikke bedre av at elevene har jevnlig og daglig tilgang til nettet gjennom sin skole-pc. *Lego*

« Å gi offentliggjøring av skatelistene skylda for mobbing er både naivt og en relativt tanketom ansvarfraskrivelse, spesielt fra en lærer. Vi har adskillig mer å hente på at foreldre, voksne, barn, ungdom, førskolelærere, og – ikke minst – lærere blir seg bevisst det ansvaret de har, over-

for både mobbere og mobbeofre. *Even Teimansen (konst. redaktør Dagbladet.no)*

« Jeg syns dere bør høre på folkemeningen og stoppe dette. *Tormod*

« Folkemeningen er at listene skal være offentlige, det er

bare uintelligente FRP'ere og grådige næringslivsledere som ønsker å skjule dem. *Objektiv*

« Nå som teleselskaper er pålagt å loggføre og lagre all trafikk, hvorfor ikke også offentliggjøre all tele-trafikk også? Pressen vil jo kunne bruke det til å av-

sløre lovbrudd...og hvorfor ikke like godt offentliggjøre alle legejournaler også, så pressen lettere kan oppdage lege-sjusk? Jeg synes vi skulle sette web-kameraer opp i alle hjem, og sende alt på nett for statens regning, for det meste av vold skjer jo i hjemmet. *Mike*

KOKAIN: Den alvorligste konsekvensen av økt kokainbruk er verken effekten på folkehelsen eller kriminalstatistikken i Norge.

Tegning: Arne Nøst

Blod i colaen

Øystein Schjetne
Styreleder, Stiftelsen
Golden Colombia

ANALYSER AV AVLØPSVANNET i Oslo indikerer at det nå forbrukes 8000 doser kokain daglig i hovedstaden. De tradisjonelle grep for å vanskeliggjøre legging av striper på utestedenes toaletterom – fjerning av toalettlokk og påføring av fett på andre brukbare flater – begynner å miste sin effekt; kokainen snortes alt oftere åpenlyst. Politiet i Oslo lanserer nå «Operasjon Hvit Snø» for å stagge utbredelsen av «cola» som det heter blant de innvidde, og retter innsatsen spesielt mot kjendiser og andre trendsettere. «Ta ikke colaen fra sossene - det er så gøy å se dem slå hverandre i hjel på gata» kommenterte en nettdebattant lakonisk i anledning lanseringen av Hvit Snø, men kokainen er ikke lenger kun forbeholdt en elite. En fersk undersøkelse viser at én av ti av byens studenter har prøvd kokain – en dobling de siste ti år. Rekreasjonsbruken blant stressede middelklassehelter er også økende. En annen nettdebattant som angivelig har «stasjonsvogn, selveier, jobb og et helt vanlig liv» påpeker entusiastisk at «man bruker til det er tomt - og så legger man seg. Og man våkner neste morgen og har lyst på frokost!»

DEN ALVORLIGSTE konsekvensen av den økende aksept og allminneliggjøring av kokain er verken effekten på folkehelsen eller

kriminalstatistikken i Norge, men derimot den eksternalitet (som økonomene kaller de effekter vi utelater fra regnestykket) at et land som Colombia som står for omlag 80% av verdensproduksjonen, påføres lidelse og nød utover enhver fatteevne.

UNDER MITT FØRSTE BESØK i landet for et lite tiår siden, presenterte jeg for min venninne sosialpsykologen en idé til et mulig pedagogisk fritidsprosjekt for barn i en Bogotás fattigste bydel. Først nølte hun litt, som overfor et barn i spørrealderen, men så kom det: «Jo, det er en fin tanke – men hva gjør du når en urban paramilitær gruppe begynner å likvidere disse barna siden de er involvert i et slikt sosialistisk prosjekt...?» Det var et av disse skjellsettende øyeblikk da man skjønner at ens egen livserfaring er regelrett verdiløs i møte med en helt annen virkelighet – virkeligheten i et land der enorme narkotikainntekter bidrar til å intensivere og umenneskeliggjøre en sosial konflikt. Det skulle ikke gå lenge før min venninne skulle involvere meg dypere i denne for meg nye virkeligheten; geriljaorganisasjonen FARC hadde kidnappet en kollega av henne sammen med hans kone og deres 3 år gamle sønn. Mannen ble sluppet fri for å skaffe løsepenger. Med middelklasseinntekter og kun middelklasseleilighet å selge rakk kun pengene til å få tilbake sønnen. Kona fikk han igjen i en bodybag. Men kanskje var han likevel blant de heldige. Rundt i den

kolombianske jungelen sitter tusenvis av kidnappingsofre. Det kan gå mange år mellom hver gang familiene får livstegn, men blir like fullt presset for penger for at deres kjære skal holdes i live.

PABLO ESCOBAR ble i sin tid anslått å være verdens syvende rikeste mann og de årlige inntektene i Medellín-kartet som han kontrollerte var på over 200 milliarder kroner. Den kolombianske staten lyktes imidlertid å knuse kokainkartellene tidlig på nittitallet, men inntektene fra kokainhandelen har funnet fornøyde avtagere i landets geriljaorganisasjoner og paramilitære grupper så vel som i politiet og de væpnede styrker. USA har med sin Plan Colombia siden 2000 bidratt med store midler for å bekjempe kokaintrafikken og dermed også ramme det økonomiske fundamentet til Latin-Amerikas siste kommunistiske geriljaorganisasjoner. Men aktørene har finansielle muskler til å møte utfordringen: Et eksempel på kokainindustriens umåtelige ressurser er konstruksjonen av følgende innretning av gammeltestamentlige proporsjoner: For å kunne frakte kokainen ut fra et av geriljaens kokainlaboratorier i jungelen med fly uten å risikere å bli oppsporet av overvåkningsfly eller satellitter, ble det utviklet enorme skinnegående plattformer. Når flyene gikk inn for landing i jungelen, gled selve skogen unna og avdekket rullebanen.

I EN SLIK FANTASTISK virkelig-

het er det at menneskelige hensyn blir underordnet, og her ute på den uveisomme kolombianske landsbygda pågår det som regnes som den vestlige verdens verste humanitære krise – utløst av colanortingen på Bogstadveiens steder og deres like: En paramilitær gruppe som måtte ønske å overta geriljaens kontroll over et bestemt kokaproduerende område, er avhengige av informasjon og «lojalitet» fra befolkningen i de små lokalsamfunnene. Dette oppnås effektivt ved å samle landsbyboerne på plazaen og maltraktere eller henrette noen vilkårlig utvalgte med motorsager. Nær 4 millioner mennesker har så langt flyktet fra landsbygda til en kummerlig, men relativt sikker tilværelse i storbyene.

DET ER IMIDLERTID IKKE bare «grupperinger utenfor loven», som er den lokale eufemismen for gerilja, paramilitære og narkomafia, som lar seg involvere i kokainindustrien. En maikveld i fjor ankom et team på 10 politioffiserer fra antinarkotikapolitiet med spesialutdanning fra USA, en gård i landsbyen Jamundí på bakgrunn av et anonymt tips. De gikk ut av bilene og inn i et regn av maskingeværild og håndgranater. Når ilden forstummet etter tre kvarter var de alle døde. (Leie-)morderne var en patrulje i den kolombianske hæren under ledelse av en oberst som hadde kvittet seg med et problem.

>>> FORTSETT DEBATTEN PÅ db.no/debatt

« Colombias eneste håp ligger i at kokainbruk blir ukult.

I COLOMBIA HELLER de fleste politiske analytikere og intellektuelle mot at den eneste løsningen er legalisering av narkotika i de store konsumentlandene for å fjerne de avsidige profittmulighetene. Inntil vi eventuelt selv blir tvunget til å vurdere en slik utvei, har vi en moralsk forpliktelse overfor et av verdens mest plagede land om i det minste ikke å forverre dets situasjon ved å øke vårt kokainforbruk.

I TILLEGG TIL «HVIT SNØ» burde det derfor initieres en holdningsskapende Operasjon Rød Jord, gjerne spesielt rettet mot ungdom. Kokainbruk må etableres som en nedrig og inhuman handling; assosiasjonene må ikke lenger være kjendiser, men blod og innvoller. Man kunne begynt med å vise ungdommen Oscar-nominerte «Maria full av nåde» om kolombianske tenåringsjentes grufulle skjebne som smuglere i hendene på narkomafiaen. Deretter kunne de fått studere Colombias store billedkunstner Fernando Boteros tolkninger av motorsagmassakrene.

Colombias kanskje eneste håp ligger i at kokainbruk blir ukult.